PATRIMONIUL & APA

Fișe pentru elevi

1. Descriere:

În acest format, proiectul „Patrimoniul și apa” aduce o abordare interdisciplinară care corelează noțiuni de la științe (istorie, geografie, matematică, educație tehnologică, comunicare etc.) cu abilități din domeniul artelor vizuale, într-un proces de înțelegere și argumentare a influențelor dintre mediul natural și cel construit, așa cum sunt ele percepute de către oameni. Mai mult, în urma analizei se imaginează un posibil scenariu de viitor și modul în care acesta poate fi dus la îndeplinire. Activitățile încep cu o vizită la obiectivul de patrimoniu ales pentru a fi studiat. Elevii vor colabora în echipe cu focus pe anumite subiecte - Arhitecții, Detectivii de comori, Geografii, Hidrologii, Istoricii, Reporterii. La finalul etapei de analiză veți juca cu toții rolul Vizionarilor. La final găsiți un chestionar de evaluare a activităților și resurse. Întregul scenariu și conținutul fișelor poate fi adaptat iar activitățile se pot desfășura pe parcursul uneia sau mai multor zile, în funcție de programul clasei și specificul localității (durata de deplasare pentru vizitarea obiectivului de patrimoniu studiat).

2. Argument:

Clădirile de patrimoniu – monumente istorice, industriale sau vernaculare, reprezintă „zestrea construită” moștenită de la străbunii noștrii. Apa este elementul natural în apropierea căruia au apărut și s-au dezvoltat primele așezări umane, dar care, în manifestările sale accidentale sau obișnuite (cum ar fi apa de ploaie), le poate și distruge. Ce clădiri sau ansambluri de patrimoniu se găsesc în localitatea ta? Dar apa în ce forme este prezentă în mediul construit? Ce au în comun patrimoniul și apa? De ce să prețuim și să păstrăm patrimoniul construit și natural al unei localități? Cum poate fi adaptat un obiectiv de patrimoniu la nevoile contemporanilor săi? Ce moștenire lăsăm urmașilor?

FUNDAȚIA ALBER
CITY of MARA
FACULTATEA DE ARHITECTURĂ ȘI URBANISM DIN TIMIȘOARA
PATRIMONIUL & APA
de-a arhitectura
www.de-a-arhitectura.ro

3. Glosar:

MONUMÉNT, *monumente,* s. n. **1.** Operă de sculptură sau de arhitectură destinată să perpetueze amintirea unui eveniment sau a unei personalități remarcabile; *p. ext.* construcție arhitectonică de proporții mari sau de o deosebită valoare. Din fr. **monument,** lat. **monumentum.** *DEX online

PATRIMÓNIU, *patrimonii,* s. n. **1.** (Jur.) Totalitatea drepturilor și a obligațiilor cu valoare economică, ... **2.** Totalitatea bunurilor care aparțin colectivității și sunt administrate de către organele statului; bun public. ♦ Bunuri spirituale care aparțin întregului popor (fiind transmise de la strămoși); moștenire culturală; Din lat. **patrimonium,** fr. **patrimoine.** *DEX online

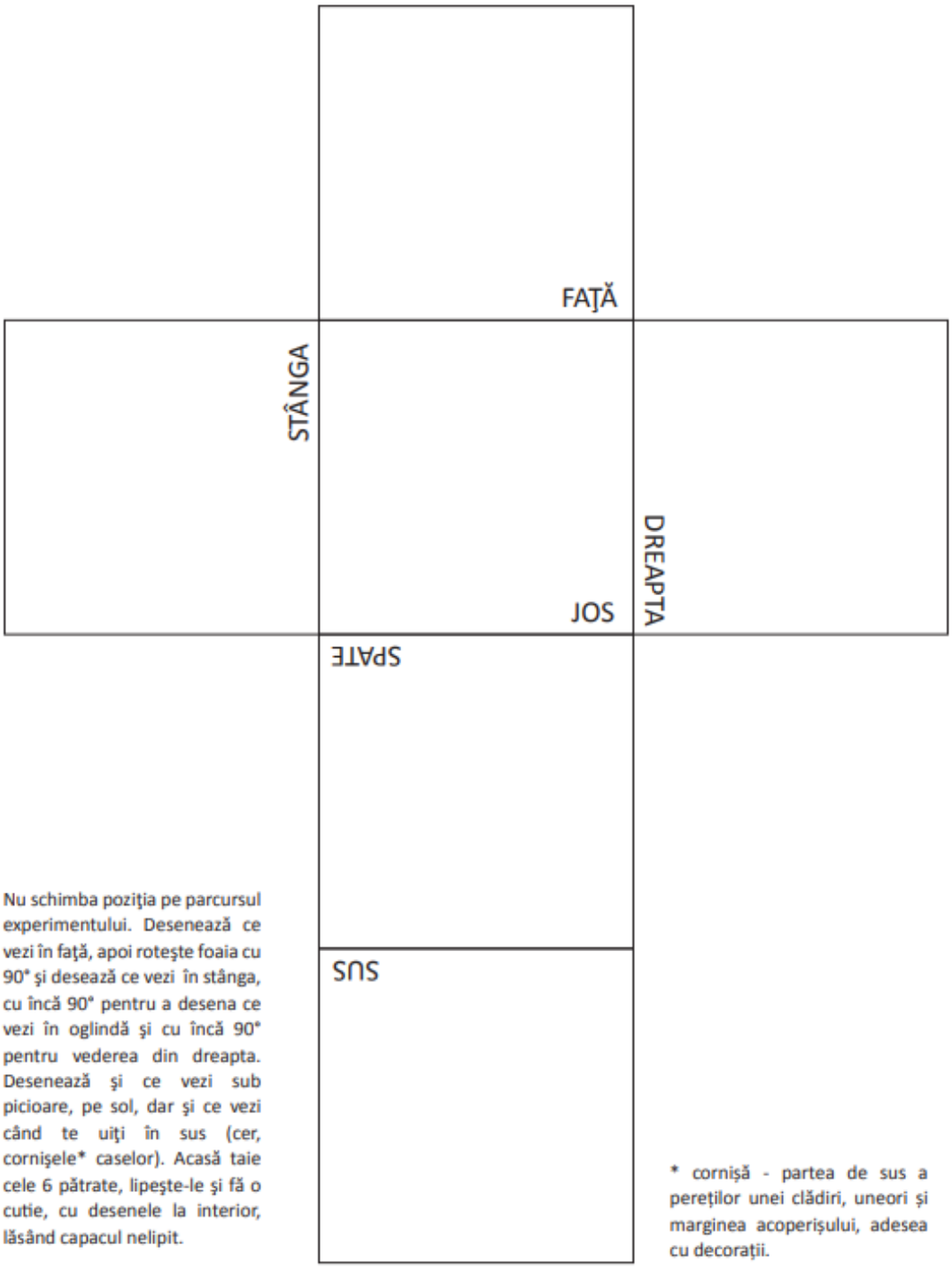
Completați cu cuvinte și noțiuni întâlnite în cadrul activităților.

4. Cuprins:

Fișa 1. Arhitecții - Spațiul și percepția
Fișa 2. Arhitecții - Spațiul și simțurile
Fișa 3. Detectivii de comori
Fișa 4. Geografii
Fișa 5. Hidrologii
Fișa 6. Istoricii
Fișa 7. Reporterii
Fișa 8. Vizionarii
Fișa 9. Evaluarea
Fișa 10. Resurse

1. Arhitecții - Spațiul și percepția

Alege un punct fix din care vei percepe spațiul exterior sau interior al obiectivului de patrimoniu studiat. Nu schimba poziția pe percursul exeperimentului. Desenează ce vezi în față, apoi rotește foaia cu 90 ° și desenează ce vezi în stânga, apoi ce vezi în dreapta, în spate, jos la picioare și deasupra capului. Decupează pe conturul exterior cele 6 pătrate, lipește-le alcătuind o cutie cu desenele la interior, lasă capacul nelipit pentru a vedea înăuntru. Ce elemente din interiorul cutiei ne indică faptul că ne aflăm în interiorul sau exteriorul unui obiectiv de patrimoniu?

Nu schimba poziţia pe parcursul experimentului. Desenează ce vezi în faţă, apoi roteşte foaia cu 90° şi desează ce vezi în stânga, cu încă 90° pentru a desena ce vezi în oglindă şi cu încă 90° pentru vederea din dreapta. Desenează şi ce vezi sub picioare, pe sol, dar şi ce vezi când te uiţi în sus (cer, cornişele* caselor). Acasă taie cele 6 pătrate, lipeşte-le şi fă o cutie, cu desenele la interior, lăsând capacul nelipit.

* cornișă - partea de sus a pereților unei clădiri, uneori și marginea acoperișului, adesea cu decorații.

2. Arhitecții - Spațiul și simțurile

Lumina, umbra, culoarea, sunetele, mirosurile, temperatura aerului, materialele și texturile, forma spațiului, scara și proporțiile, vederile pitorești, vegetația, prezența oamenilor și timpul contribuie la modul în care percepem un spațiu interior sau exterior! Parcurge spațiul și observă-l cu toate simțurile. Desenează cu creta umbra clădirii/corpului de iluminat/mobilieului urban pe asfalt, revin-o peste 30 de minute și observă dacă conturul umbrei s-a deplasat. Fotografiază/ desenează umbrele de pe fatada clădirii, notează momentul zilei (ora/minutul). Revino peste 30 de minute și fotografiază/ desenează din nou conturul umbrelor din același punct/unghi. Observă diferența și notează și momentul din an în care ai făcut observațiile (anotimpul/ luna). Revenim în clasă și discutăm cum se schimbă amploarea și direcția umbrelor pe parcursul unei zile și al anului. Privește printre gene, apoi, legat la ochi ascultă, atinge, miroase. Legați la ochi cu o eșarfă și ghidați de un coleg, întindem mainile și atingem suprafata verticală a clădirii, apoi, pe rând, diferite suprafețe ale obiectivului studiat și spunem ce simțim (o suprafață netedă/rugoasă, rece/caldă, moale/tare). Un alt coleg notează. Elevii fac pe rând exercițiul în zone diferite. Ajunși în sălile de clasă, desenează ce cred că au pipait.
Ne întoarcem în sala de clasă și scriem pe tabla/pe fișa individuală, elevii enumeră ce au observat în legatura cu simțul respectiv: vizual, auditiv, olfactiv, tactil.

Vizual	Auditiv	Olfactiv	Tactil
Lumină/umbră naturală/artificială	Ecou când/unde ...	Aerisit/ neaerisit când/unde/de ce ...	Suprafață netedă/ rugoasă
Culoare naturală/artificială ...	Liniște când/unde ...	Aer uscat/ umed când/unde/ de la ce ...	Suprafață uscată/ umedă
Pereți din zidărie/ tencuială ...	Zgomot când /unde/ de unde vine...	Mirosuri de substanțe când/unde ...	Suprafață uscată/ unsuroasă
Tavan drept/în pantă/ boltă/cupolă din ..	Se aud șoapte când/unde/ de unde ...	Miros de praf/ mucegai când/unde/de unde vine ...	Suprafață rece/ caldă
Pardoseala din ...	Sunete distorsionate când/unde/de unde vin ...	Mirosuri de apă când/unde/de unde vin ...	Suprafață moale/ tare
Scări din ...	Sunete înfundate când/unde ...	Mirosuri de plante când/unde ...	Suprafață alunecoasă/ aderentă
Mobilier/instalații din ...	Sunete de la instalații când/unde ...	Mirosuri de animale când/unde ...	Suprafață pufoasă/ lucioasă
Prezența apei / vegetației ...	Muzică când/unde/de unde vine ...	Mirosuri plăcute când/unde/de unde vin ...	Suprafață lipicioasă/ lisă
Priveliști către ...	Sunetele naturii vânt/ păsări/animale când/unde/de unde vine ...	Mirosuri neplăcute când/unde/de unde vin ...	Suprafață vâscoasă/ rigidă
...	...	...	...

Resurse video:

Experiencing architecture through the senses

https://www.youtube.com/watch?v=jRkLD8Ln990

The Third and The Seventh HD

https://www.youtube.com/watch?v=AQ-3aRhvFwU

3. Detectivii de comori

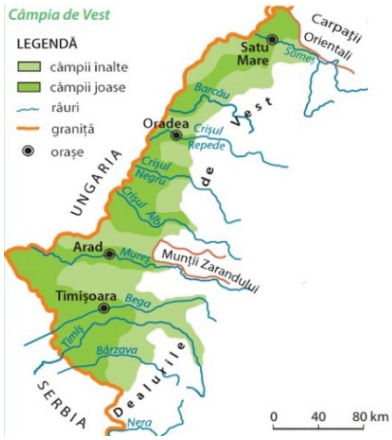
În vederea alcătuirii unui mini-ghid turistic al zonei, căutați, colecționați și fotografiați urmatoarele: (bifați în casetă dacă sarcina a fost realizată, iar obiectele, desenele, fotografiile adunați-le într-o mapă. Fotografiile pot fi trimise îndrumătorului, în format digital)

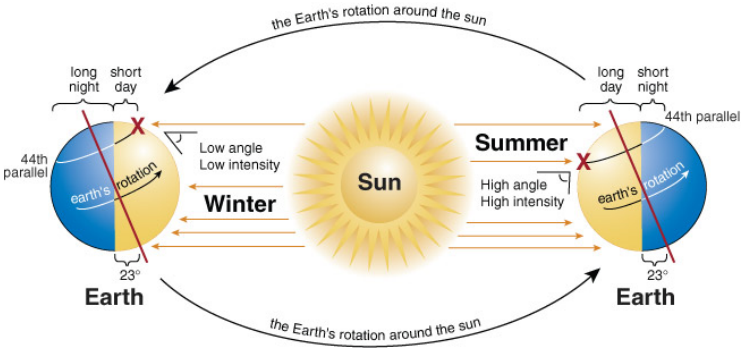
1.	3-6 fotografii cu clădirea cea mai veche / cea mai nouă, cea mai mică/ mare,	
2.	Locul cel mai frecventat de localnici/ turiști	
3.	3-5 fotografii cu materiale de construcție diferite	
4.	3-5 desene cu elemente de detaliu ale clădirii	
5.	3-5 materiale naturale diferite	
6.	2-3 elemente de mobilier stradal	
7.	Ceva care să arate trecerea timpului	
8.	Câte o frunză de la 5 copaci diferiți, arbuști sau vegetație joasă (ierburi) – se pot presa într-un ierbar	
9.	2-3 fotografii cu animale din zonă – păsări, insecte, ...	
10.	Prezența apei într-o formă sau alta	
11.	3-5 obiecte/semne care arată trecerea sau staționarea oamenilor	
12.	2-3 elemente care indică funcțiunea clădirii sau a spațiului exterior (ce se întâmplă în clădire sau spațiu)	
13.	Desenul/fotografia locului care ți-a placut cel mai mult	
14.	Fotografia unui loc neglijat, neîngrijit	
15.	...	

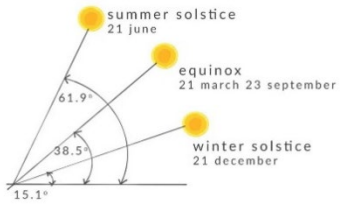
4. Geografii

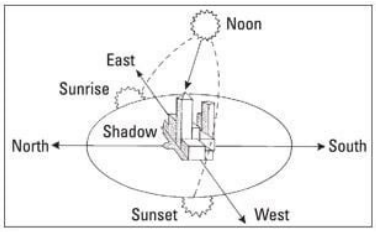
Relieful, geologia, hidrologia, clima, flora și fauna, determină specificul locului și influențează modul de amplasare al clădirilor pe teren. Identificați obiectivul de patrimoniu studiat pe harta orașului, desenați traseul parcurs de la școală până la acesta. Răspundeți la următoarele întrebări:

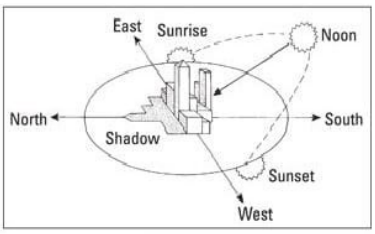
1. Pe ce formă de relief s-a format localitatea?
2. Cum influențează formele de relief accesele de pe drumurile de tranzit în localitate?
3. Cum a influențat geologia terenului modul de construire a clădirilor?
4. Ce ape străbat sau își pun amprenta asupra localității?
5. Cum au influențat apele modul de construire și dezvoltarea localității?
6. Ce fel de climă avem aici și cum influențează modul de construire? (de exemplu forma și panta acoperișurilor depinde de regimul și forma precipitațiilor, direcția vânturilor dominante, temperatură; corelații întâlnim și la modul de realizare a soclurilor, balcoanelor, logiilor sau verandelor, la dimensiunile și proporțiile ferestrelor)
7. Cum este amplasat obiectivul de patrimoniu studiat față de punctele cardinale?
8. Desenați umbrele lăsate de clădire pe teren, cum se schimbă acestea pe parcursul unei zile? Dar în diferite anotimpuri?
9. Ce elemente de floră și faună întâlnim pe terenul din jurul obiectivului studiat?
10. Care ar fi spiritul* sau personalitatea acestui loc?

Resurse:

De ce avem anotimpuri?

https://www.youtube.com/watch?v=8mZrt7GEu6Y&t=24s

Genius Loci - The Spirit of a place | Edu-Archs

https://www.youtube.com/watch?v=KmreQtrOhSg

Glosar: *genius loci* este un concept antic potrivit căruia fiecare loc are un spirit păzitor, în antichitatea greacă reprezetat de zeul acelui loc.

5. Hidrologii

I. GENERALITĂȚI

1. În ce forme întâlnim apa în natură? Exemplificați. _____

2. Este viața posibilă fără apă? ◯ DA ◯ NU

3. Ce animale care rezistă mult fără apă cunoașteți? _____

Dar pe cel mai rezistent vi-l amintiți? _____

4. Cât credeți că poate omul rezista fără apă? _____ Dar doar cu apă? _____

5. Credeți că apa este o resursă nelimitată, suficientă pentru întreaga omenire?

_____

6. Putem noi economisi apa? Cum?

_____

7. Enumerăm modul în care folosim apa acasă și ne gândim cum putem îmbunătăți consumul.

_____

II. COMPOZIȚIE ȘI STARE DE AGREGARE

1. Cum trece apa dintr-o formă de agregare în alta?

_____

2. Încercăm desene simbolice cu moleculele apei înghețate, lichide și sub formă de gaz.

III. LEGĂTURI

1. Cum vă imaginați locuri lângă apă în oraș? Desene preferabil sau descriere/discuții despre fântâni, poduri etc.

2. Malul râului/lacului din orașul vostru: este accesibil oamenilor? Sunt zone care pot fi amenajate / re-amenajate?

_____

3. Ce putem face pentru ca apa din oraș să fie mai curată?

_____

4. Ce legătură este între apa și clădirile de patrimoniu din orașul vostru?

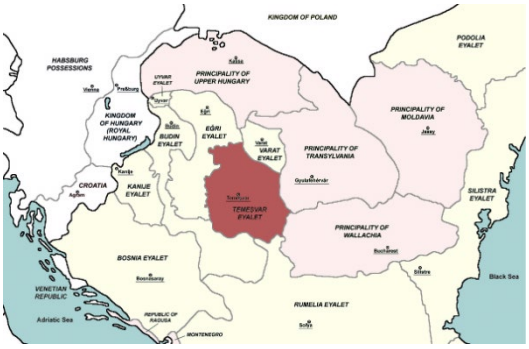
_____

5. Cu siguranță este mai răcoare și plăcut lângă apă. Imaginați și desenați scenarii lângă apă.

6. Istoricii

Istoria – înființarea, dezvoltarea și etapele prin care a trecut de-a lungul timpului influențează forma unei localități și memoria locuitorilor săi. Ce amprentă a lăsat istoria și memoria locului asupra obiectivului de patrimoniu studiat? Dar asupra apei din localitate? Cum ar fi să ne trezim într-o zi fără amintiri? Răspundeți la următoarele întrebări:

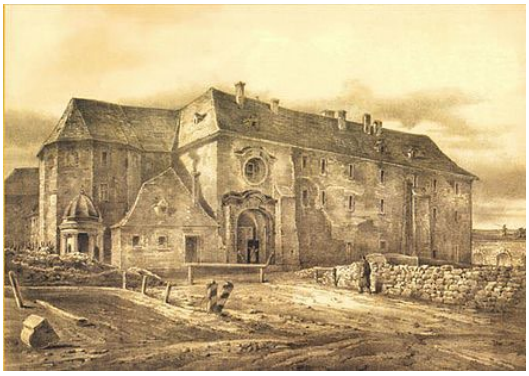
1. Când și în ce împrejurări a luat naștere localitatea?
2. Sub ce ocupații sau administrații a fost și cum au influențat acestea modul de construire?
3. Cum au influențat tehnicile de război dezvoltarea localității și parcursul sau forma apei?
4. Ce amprente au lăsat activitățile principale asupra diferitelor cartiere?
5. Ce etnii au locuit de-a lungul timpului aici?
6. Când și în ce împrejurări a fost construit obiectivul de patrimoniu studiat?
7. Cum se numește arhitectul sau cel care a cerut/ordonat construirea sa?
8. Cărei perioade istorice îi aparține stilul arhitectural?
9. Cum s-a modificat în timp clădirea sau ansamblul studiat? Căutați imagini vechi.
10. Ce elemente constructive îl încadrează ca obiectiv de patrimoniu?

Europa de Est, 1683

Cetatea Timișoarei, 1602

Castelul Huniade, litografie

Castelul Huniade

Imagine veche cu portul de pe Bega

Canalul Bega, Rândunica, 1950-69

7. Reporterii

Reporterii de investigație aduc în fața publicului informații necunoscute, fac legături între evenimente și expun fapte mai puțin știute. Pentru aceasta studiază documente și intervievează diferite persoane, (din echipa istoricilor, locuitori, factori de decizie etc.). Ce aspecte mai puțin cunoscute ascunde obiectivul de patrimoniu vizitat? Ce personalități i-au trecut pragul? Ce evenimente a adăpostit? Cum s-a transformat în timp? Ce rol are astăzi în viața localității? Cum a evoluat teritoriul din jur? Cum a evoluat incinta/curtea? Ce vizitatori îi trec pragul acum? Cum și-l vor aminti copiii și nepoții noștrii? Pregătiți un microfon din hârtie sau folosiți microfonul telefonului pentru un interviu.

În cazul unui obiectiv punctual, casă, instituție etc.:

- Cu cineva care deține proprietatea sau locuiește acolo – când s-a construit? Câți ani vechime are construcția?
- Cu cineva care locuiește de mult timp în zonă – ce s-a schimbat de-a lungul timpului?
- Cine a locuit acolo, ce se întâmplat înainte în spațiul respectiv? Cine locuiește, ce se întâmplă acum?
- Cu cineva care e în trecere – cum e perceput din exterior? Se înțelege din afară care e rolul clădirii?
- Conține însemne – plachete de informare, istoric, descriere?
- Conține anumite simboluri, decorații? Au ele o anumită însemnătate?
- Cum a îmbătrânit? Cum face față cerințelor actuale?

În cazul unui obiectiv de tip pod (fără spațiu interior):

- Când a fost construit?
- Din ce materiale a fost construit la început? S-a schimbat materialul de-a lungul timpului?
- Ce zone conectează? Ce cartier, ce funcțiuni de-o parte și de altă parte a apei (centru, complex studențesc, zonă administrativă, locuire, parcuri...)?
- Ce tipuri de transport pe apă au existat în trecut? Dar acum?
- Conține însemne – plachete de informare, istoric, descriere?
- Conține anumite simboluri, decorații? Au ele o anumită însemnătate?
- Cum a îmbătrânit? Cum face față cerințelor actuale?

Cercetare mai complexă – internet, biblioteci:

- Cercetare/documentare – date versus supoziții/păreri/opinii - istorice, documente, personaje istorice asociate construcției, nume vechi asociate obiectivului, hărți și imagini istorice (vechi)
- Dacă se găsesc imagini istorice (vechi) – de discutat comparativ ce funcțiune avea construcția din imaginile vechi, cum s-a transformat?
- Ce aduce în plus față de o clădire sau construcție contemporană?

8. Vizionarii

Imaginează-ți o posibilă transformare a obiectivului de patrimoniu, astfel încât acesta să fie mai accesibil copiilor și diverselor categorii de public, să răspundă unor nevoi noi ale locuitorilor sau schimbărilor de mediu, unor contexte diferite.

EXERCIȚII DE IMAGINARE A VIITORULUI PORNIND DE LA MONUMENTUL VIZITAT/ ZONA STUDIATĂ

A1. Monument, cum ți-ai dori să fii peste 20 de ani?

Pune o foaie de calc peste fotografia monumentului studiat și desenează cu carioca sau linere cum s-ar putea transforma acesta peste 20 de ani.

Imagini preluat de pe site-ul De-a arhitectura https://www.de-a-arhitectura.ro/, Facebook De-a arhitectura https://www.facebook.com/DeAArhitectura/ și Planeta Petrila – Atelier Orașul viu în colaborare cu DAA https://www.facebook.com/PlanetaPetrila/?locale=pl_PL

A2. Monument, cum te vedem noi peste 20 de ani - joc de tip desenul fără fir

Desen de grup, urmați instrucțiunile profesorului.

Imagini preluate de pe site-ul De-a arhitectura https://www.de-a-arhitectura.ro/, Facebook De-a arhitectura https://www.facebook.com/DeAArhitectura/, https://www.de-a-arhitectura.ro/atelierul-de-formare-de-a-arhitectura-in-orasul-meu-la-timisoara/

EXERCIȚII DE COMPLETARE PRIN DESEN A INFORMAȚIILOR OBȚINUTE LA FAȚA LOCULUI LEGAT DE MONUMENTUL VIZITAT/ ZONA STUDIATĂ

A3. Detalii și umbre

Reprezentați în creion, apoi acuarelă sau laviu fotografia clădirii cu umbre.

Exemple diferite de redare a umbrelor, pornind de la o fotografie dată; sursa: pinterest: https://ro.pinterest.com/ , pixabay https://pixabay.com/ ; tehnica de reprezentare poate să varieze de la creion cu laviu alb-negru și nuanțe de gri (ex. 1), la creion și pete de culoare (ex. 2) sau tentă plată realizată cu creion sau tempera (ex. 3 – de la fotografie la interpretare).

A4. Colecționarii – colaj sau desen sau tehnică mixtă

Colaj, desen, tehnică mixtă.

Resurse: foi A4 sau A3, materiale adunate de la fața locului (crenguțe, frunze, flori, celelalte desene realizate pentru texturi la fața locului etc.), instrumente de desen, eventual bureți și tuș pentru texturare, imagine pe proiector (pentru varianta monument în context)

Exemple diferite de interpretare pentru exercițiul „Colecționarii"; sursa: pinterest: https://ro.pinterest.com/

EXERCIȚII DE IMAGINAȚIE, DESEN, MACHETARE, MIȘCARE PORNIND DE LA TEMA GENERALĂ (PATRIMONIUL ȘI APA), PENTRU A ÎNȚELEGE IMPLICAȚIILE DECIZIILOR NOASTRE

A5. Apa în oraș

Propunere de localitate pe malul unei ape.

Resurse: 4 foi de desen A3 sau A2, creioane colorate sau carioca, stickere.

A6. Podul – legătura între două lumi

Machetare și parțial desen.

Resurse: carton format A3 sau A4 mai gros, hârtie colorată, hârtie de quilling, foarfeci, lipici, creioane colorate, carioci, hârtie creponată, scobitori, plastilină, orice materiale sau resturi folosite la orele de AVAP.

Exemplu pentru exercițiul Podul – legătura între două lumi – 4 machete realizate pe cartoane format A3 pentru fiecare dintre cei 8 copii – fig.1 – final; fig.2 – elemente de anturaj din carton, hârtie, plastilină și vederea elementelor de sprijin care țin cartonul la cota dorită; sursa: arhivă proprie, fotografii realizate în cadrul atelierelor de vară pentru copii și tineri „Patrimoniul și apa", Timișoara, 10-14 iulie 2023

A7. Toți suntem conectați; ce face fiecare dintre noi contează

Joc de atenție și mișcare

Exemplu pentru exercițiul „Toți suntem conectați; ce face fiecare dintre noi contează" – exercițiul cu ghemul realizat în sala de clasă (băncile au fost trase pentru acest exercițiu, pentru a elibera centrul spațiului); sursa: arhivă proprie, fotografii și extras din film cu discuție finală: ce simte fiecare atunci când cineva trage; imagini realizate în cadrul orelor De-a arhitectura mini, clasa I, Școala generală nr.25, Timișoara, Prof. Înv. Simona Romaș și Clasa Pinguinilor, voluntar: Mirela Szitar-Sîrbu, Timișoara octombrie 2022

9. Chestionar evaluare elevi

1. Ce ți-a plăcut cel mai mult la acest atelier?

_____

_____

_____

_____

2. Ce lucruri noi ai învățat?

_____

_____

_____

_____

_____

3. Cum a fost să lucrezi în echipă?

_____

_____

_____

_____

_____

4. Cum te-ai simțit pe parcursul desfășurării atelierului?

_____

_____

_____

_____

_____

5. Ce vei povesti prietenilor tăi despre participarea la acest proiect?

_____

_____

_____

_____

_____

FUNDAȚIA ALBER
CITY of MARA
FACULTATEA DE ARHITECTURĂ ȘI URBANISM DIN TIMIȘOARA
PATRIMONIUL & APA
de-a arhitectura
www.de-a-arhitectura.ro

10. Linkuri resurse didactice

#DeaArhitecturaAcasa Challenge 11 - Monument, cine eşti?
https://www.youtube.com/watch?v=EBJPies-so8&t=2s

Lecția de Patrimoniu - Ce este patrimoniul cultural? Episodul 1
https://www.youtube.com/watch?v=BLc2iyUtgxc

Experiencing architecture through the senses
https://www.youtube.com/watch?v=jRkLD8Ln990

The Third and The Seventh HD
https://www.youtube.com/watch?v=AQ-3aRhvFwU

De Ce Avem Anotimpuri ?
https://www.youtube.com/watch?v=8mZrt7GEu6Y&t=24s

Genius Loci - The Spirit of a place | Edu-Archs
https://www.youtube.com/watch?v=KmreQtrOhSg

O resursa valoroasa (importanta apei)
https://youtu.be/lf__kZniriE

Paxi - Circuitul apei în natură
https://youtu.be/mylCQjryPiU

Poluarea apelor pe intelesul copiilor
https://youtu.be/dqS15ByhGmY

Protejarea și utilizarea APEI în mod responsabil
https://youtu.be/a5J13-Yc6XE

Măsuri de protecție a apelor EDUCRED Gimnaziu
https://youtu.be/GgMKkI_sPjA

Where did Earth's water come from? - Zachary Metz
https://youtu.be/RwtO04EXgUE

When is water safe to drink? - Mia Nacamulli
https://youtu.be/G244Q4AGJ7U

Where we get our fresh water - Christiana Z. Peppard
https://youtu.be/Pz6AQXQGupQ

What if we stopped drinking water?
https://youtu.be/7VMTtM5ob5Y

What happens if you cut down all of a city's trees? - Stefan Al
https://youtu.be/zarll9bx6FI

How do we smell? - Rose Eveleth
https://www.youtube.com/watch?v=snJnO6OpjCs&t=138s

Lista poate fi completată și adaptată la specificul localității în care vă aflați.